

Problémy a perspektivy spojené s evropským občanstvím

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 2. dubna 2009 o problémech a perspektivách spojených s evropským občanstvím (2008/2234(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na hlavu V této listiny s názvem „Občanská práva“,
 - s ohledem na zprávu Komise ze dne 15. února 2008 nazvanou „Pátá zpráva o občanství Unie (1. května 2004 – 30. června 2007)“ (KOM(2008)0085),
 - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států¹ (směrnice o volném pohybu),
 - s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne 9. října 2008 nazvané „Práva občanů: podpora základních práv a práv vyplývajících z evropského občanství“²,
 - s ohledem na článek 45 a čl. 112 odst. 2 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a stanoviska Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, Výboru pro právní záležitosti, Výboru pro ústavní záležitosti a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A6-0182/2009),
- A. vzhledem k tomu, že společný trh a hospodářská integrace se blíží skutečnému dokončení, zatímco právní základ pro občanství Unie se stále vyvíjí,
- B. vzhledem k tomu, že článek 17 Smlouvy o ES, zavedený Maastrichtskou smlouvou, stanoví, že „každá osoba, která má státní příslušnost členského státu, je občanem Unie“, přičemž tuto zásadu dále rozvinula Amsterodamská smlouva, jež stanoví, že „občanství Unie doplňuje státní příslušnost členského státu, ale nenahrazuje ji“,
- C. vzhledem k tomu, že občanství Unie tedy doplňuje občanství členského státu a jako takové jeho udělení upravují svými zákony členské státy, přičemž tyto zákony se stát od státu liší,
- D. vzhledem k tomu, že identita občana Unie může být založena pouze na národní identitě a Komise by měla zaměřit svou pozornost na to, že lidé žijící ve velké chudobě a lidé s nízkou úrovní vzdělání, mezi než patří Romové, nemají přístup k veškerým informacím, které by mohly zvyšovat jejich evropské povědomí; vzhledem k tomu, že jejich narůstající vyloučení z evropských společností znehodnocuje jak jejich vnitrostátní občanství, tak jejich občanství Unie,

¹ Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77.

² Úř. věst. C 325, 19.12.2008, s. 76.

- E. avšak vzhledem k tomu, že aniž by byla dotčena skutečnost, že o způsobech nabývání a ztráty státní příslušnosti jsou oprávněny rozhodovat jednotlivé členské státy, podpořila Evropská rada na svém zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 „cíl, aby státní příslušníci třetích zemí, kteří dlouhodobě oprávněně zákonně pobývají na území členského státu, dostali možnost získat státní příslušnost toho členského státu“,
 - F. vzhledem k tomu, že všichni občané Unie mají právo volit a být voleni v obecních a evropských volbách v členském státě, v němž mají bydliště, za stejných podmínek jako občané tohoto státu,
 - G. vzhledem k tomu, že právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž má daná osoba bydliště, je zásadní pro vytvoření pocitu skutečné příslušnosti občanů Unie k danému členskému státu,
 - H. vzhledem k tomu, že v současné době je v některých členských státech výkon práva občanů Unie volit a být voleni v místních a evropských volbách, které stanoví článek 19 Smlouvy o ES, narušován do té míry, že občané Unie, kteří jsou občany jiného členského státu, nejsou oprávněni ve členském státě, kde mají toto právo vykonávat, vstupovat do politických stran,
 - I. vzhledem k tomu, že významným mimosoudním prostředkem dovolání se nápravy, který mají občané Unie k dispozici, je právo obrátit se na Petiční výbor Parlamentu a na evropského veřejného ochránce práv,
 - J. vzhledem k tomu, že rozšíření Evropské unie vedlo ke značnému nárůstu počtu občanů Unie, jejichž bydliště se nachází mimo členský stát, odkud pocházejí,
 - K. vzhledem k tomu, že článek 20 Smlouvy o ES, třebaže se nešťastně omezuje na situaci, kdy se občan členského státu nachází na území třetí země, kde není tento členský stát zastoupen, opravňuje každého občana Unie k diplomatické a konzulární ochraně jakéhokoli členského státu, který je v dané třetí zemi řádně zastoupen; vzhledem k tomu, že toto právo nelze řádně vykonávat, chybí-li jasná a závazná pravidla a protokoly, kterými by se konzulární orgány musely v praxi řídit,
 - L. vzhledem k tomu, že ačkoli zmíněný článek 20 Smlouvy o ES ukládá členským státům povinnost „sjednat mezi sebou nezbytná pravidla a zahájit mezinárodní jednání potřebná pro zajištění této ochrany“, skutečnost je taková, že byl dosud přijat pouze jeden závazný akt, a sice rozhodnutí 95/553/ES¹, které vstoupilo v platnost v roce 2002 a sestává pouze z jedné stránky, jež ani zdaleka nezavádí plnohodnotný systém pomoci a asistence občanům Unie v cizině, pakliže se ocitnou v krizové situaci,
 - M. vzhledem k tomu, že poskytování účinné konzulární a diplomatické ochrany bez rozdílu všemi členskými státy všem občanům Unie mimo území Evropské unie, a to zejména v případech krize a osobního utrpení, by výrazně přispělo k tomu, že by si tito občané cenili výhod vyplývajících z toho, že jsou součástí Evropské unie,
1. vítá skutečnost, že Lisabonská smlouva umožňuje milionu občanů Unie z různých

¹ Rozhodnutí zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, ze dne 19. prosince 1995 o ochraně občanů Evropské unie prostřednictvím diplomatických a konzulárních zastoupení (Úř. věst. L 314, 28.12.1995, s. 73).

členských států společně vyzvat Komisi k předložení legislativního návrhu, a věří, že toto zákonné právo významně zvýší povědomí Evropanů o občanství Unie; připomíná, že transparentnosti a demokratické účasti je nutno dosáhnout prostřednictvím řady typů partnerství mezi EU a členskými státy, regionálními a místními institucemi, sociálními partnery a občanskou společností; vyzývá Komisi, aby připravila transparentní a srozumitelné postupy pro uplatňování této „občanské iniciativy“, aby občané Unie mohli účinně iniciovat právní předpisy bezprostředně po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost; ačkoli doufá, že to nebude nutné, zdůrazňuje, že by Komise měla začlenit toto právo iniciativy do svých politik bez ohledu na to, jaký status bude Lisabonská smlouva nakonec mít;

2. poznamenává, že na právo občanů Unie pohybovat se a usazovat se svobodně na území členských států nelze nahlížet izolovaně od ostatních práv a základních zásad Evropské unie, jako je svoboda pohybu pracovníků a svoboda poskytování služeb; vyzývá tudíž členské státy, aby odstranily dosavadní překážky, které zavedly na základě přístupových smluv, aby bylo každému občanu umožněno vykonávat všechna svá práva;
3. s ohledem na základní zásady volného pohybu, zákazu diskriminace a dodržování práv občanů zakotvené ve Smlouvě o ES doporučuje, aby Komise i nadále využívala všechny dostupné prostředky k tomu, aby co nejdříve dosáhla zrušení zbývajících přechodných opatření uvalených na nové členské státy;
4. je znepokojen zcela nedostatečným prováděním stávajících směrnic, zejména směrnice o volném pohybu, jež způsobuje četné problémy, pokud jde o volný pohyb a další práva občanů Unie, a žádá všechny strany, aby *acquis* Společenství transponovaly a prováděly správně a úplně;
5. vyzývá Komisi, aby sestavila seznam překážek, jimž čelí občané Unie, kteří si přejí plně a neomezeně využívat volného pohybu osob a jiných výhod, jichž občané Unie požívají, a žádá Komisi, aby výsledky zpracovala v podobě přehledu, aby bylo zajištěno, že bude problém těchto překážek důkladně a účinně vyřešen;
6. vzhledem k výsledkům výzkumu veřejného mínění Eurobarometr Flash 213 (proveden v roce 2007), v jehož rámci bylo zjištěno, že pouze 31 % respondentů má za to, že jsou dobře informováni o svých právech vyplývajících z unijního občanství, domnívá se, že je zcela nezbytné zaujmout účinný přístup k informování a komunikaci s cílem zvýšit povědomí občanů Unie o jejich právech a povinnostech a pomoci jim, aby se aktivně zapojili do rozhodovacího procesu v EU, a tedy umožnit skutečné uplatňování participativní demokracie;
7. s politováním konstatuje, že pátá zpráva o občanství Unie neobsahuje žádné konkrétní návrhy týkající se uplatňování práv občanů či povinnosti členských států chránit tato práva v praxi; žádá, aby byla šestá zpráva v tomto směru iniciativnější;
8. vyjadřuje zklamání z toho, že Komise při přípravě páté zprávy nevedla konzultace s občanskou společností, a očekává, že při přípravě šesté zprávy k takovým konzultacím dojde, jak Komise přislíbila;
9. vyzývá Komisi, aby v zájmu zlepšení komunikace s řadovými občany Unie a zajištění široké dostupnosti revidovala program „Evropa pro občany“; konstatuje, že strukturální podpora poradních skupin typu „think-tank“ a výzkumných ústavů sídlících v Bruselu je

sice důležitá, avšak tyto organizace mají minimální podíl na informování jiných občanů než těch, kteří již informováni jsou; žádá Komisi, aby přesměrovala poskytování finančních prostředků na mimobruselské regionální a místní organizace občanské společnosti a organizace sociálních partnerů a aby v budoucnu zavedla programy podobné velmi úspěšnému programu „Mládež v akci 2007–2013“, které by orgánům místní a regionální samosprávy pomáhaly informovat obyvatele o jejich právech spojených s unijním občanstvím; jelikož by návrhy týkající se mnohojazyčnosti neměly být omezeny na hlavní úřední jazyky členských států, vyzývá členské státy, aby šířily informace o občanství Unie také v regionálních a menšinových jazycích;

10. vzhledem mimo jiné k nízkému počtu občanů Unie bydlících v jiném členském státě, než je jejich vlastní, kteří vykonávají právo volit či být voleni v evropských či obecních volbách v místě svého bydliště, jakož i vzhledem k praktickým překážkám, s nimiž se potenciální voliči při výkonu svých práv až příliš často potýkají, zastává názor, že evropské volby v roce 2009 by měly být považovány za příležitost k přípravě a provedení celoevropského akčního plánu zaměřeného na posílení unijní identity u občanů Unie a na zvýšení jejich povědomí o právech, kterých požívají;
11. vyzývá ženy, aby se za účelem podpory evropské integrace ve větší míře účastnily politického života a rozhodování; domnívá se, že za tímto účelem musí být na ženy zaměřeny jasněji profilované informační kampaně s cílem umožnit jim vykonávat v plném rozsahu práva, která jim jako občankám Unie náleží, a aktivněji se zapojovat do politických uskupení, do politiky a do činnosti orgánů místní samosprávy ve členském státě svého bydliště;
12. zdůrazňuje, že je třeba uspořádat lepší a účinnější informační kampaně, které zvýší povědomí o právech spojených s občanstvím Unie mezi mladými lidmi, např. prostřednictvím „občanského programu“ ve školách a na univerzitách, a to za účelem přípravy mladší generace na aktivní občanství;
13. domnívá se, že by členské státy měly do osnov základních a středních škol zahrnout evropský rozměr;
14. vyzývá evropské univerzity, aby v rámci svých možností vynakládaly maximální finanční prostředky na zvýšení počtu studentů účastnících se výměn v rámci programu Erasmus;
15. vyzývá Komisi, aby předložila návrhy dalších konsolidovaných a jasnějších směrnic, které posílí volný pohyb a další práva občanů Unie v jiných oblastech, včetně oblasti profesní mobility, přenositelnosti důchodů a sociálních práv a vzájemného uznávání diplomů a odborných kvalifikací;
16. zdůrazňuje, že právo pohybovat se a pobývat svobodně na území EU nebude možno plně uplatňovat, dokud nebude – mimo jiná opatření – zaveden účinný systém uznávání odborných kvalifikací; naléhavě tudíž vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci své působnosti umožnily většímu počtu občanů Unie, kteří získali odbornou kvalifikaci v jednom členském státě, aby byli přijati na odpovídající pracovní místo v jiném členském státě a aby dané povolání vykonávali za stejných podmínek jako občané tohoto členského státu;
17. vyzývá členské státy, aby revidovaly své zákony o státním občanství a prověřily možnosti, jak usnadnit osobám, které nejsou jejich občany, nabývání občanství

a uplatňování všech práv, a tím odstranit diskriminaci mezi občany daného státu a osobami, které nejsou jeho občany, zejména jde-li o občany Unie;

18. domnívá se, že by bylo žádoucí povzbudit výměnu zkušeností ohledně systémů naturalizace, které existují v jednotlivých členských státech, a to za účelem dosažení užší koordinace kritérií způsobilosti a postupů pro získání občanství Unie – aniž by tím byla dotčena pravomoc jednotlivých členských států určit způsoby nabývání a pozbývání státního občanství – a potažmo za účelem omezení diskriminace, která je spjata s různorodostí právních systémů;
19. domnívá se, že osoby bez státní příslušnosti, které mají trvalý pobyt v některém členském státě mají v Evropské unii specifické postavení; je znepokojen tím, že některé členské státy kladou na tyto osoby neodůvodněné požadavky či požadavky, jež nemusí být nezbytné pro získání občanství; v této souvislosti vyzývá tyto členské státy, aby našly systematické a spravedlivé řešení, které bude vycházet z doporučení mezinárodních organizací; domnívá se, že osoby bez státní příslušnosti, které mají trvalý pobyt v některém členském státě, by měly mít právo volit v obecních volbách;
20. připomíná členským státům, orgánům místní samosprávy a přistěhovalcům, že všechny body Společných základních zásad Rady pro politiku v oblasti integrace přistěhovalců v Evropské unii (14615/04) musí být uplatňovány rovnocenně;
21. považuje integraci přistěhovalců za základní předpoklad toho, aby mohli vykonávat svá práva ve členském státě, kde mají bydliště; vyzývá tudíž členské státy, aby rychle a v plném rozsahu splnily doporučení uvedená ve sdělení Komise ze dne 1. září 2005 nazvaném „Společný program pro integraci – rámec pro integraci státních příslušníků třetích zemí v Evropské unii“ (KOM(2005)0389);
22. má za to, že EU a členské státy sdílejí odpovědnost za podporu integrace Romů jakožto občanů Unie a za zajištění toho, aby mohli plně využívat pobídek, které poskytuje EU na všechny iniciativy zaměřené na prosazování jejich práv a integraci jejich komunit, ať už v oblasti vzdělání, zaměstnanosti či v oblasti účasti na veřejném životě;
23. připomíná, že občanství Unie obnáší nejen práva, ale i povinnosti; zdůrazňuje zejména povinnost dodržovat zákony státu, v němž má občan Unie bydliště, a respektovat kulturu jiných lidí;
24. zdůrazňuje, že problémy plynoucí z nedostatečných jazykových či komunikačních schopností by neměly sloužit jako záminka pro odepření přístupu k sociálním právům, na která může mít daný jednatel nárok jakožto rezident členského státu, včetně práva na sociální dávky poskytované orgány státní správy nebo místní samosprávy;
25. vyzývá Komisi, aby prověřila úlohu a fungování služeb v oblasti sociální péče o děti v jednotlivých členských státech s cílem zajistit dodržování zásad rovnosti a nediskriminace mezi občany Unie; zdůrazňuje, že rodiče by měli mít možnost hovořit se svými dětmi v mateřském jazyce a že národnost či jazyk by neměly sloužit jako záminka pro to, aby byl rodičům odepřen přístup k jejich dětem;
26. opakuje svou výzvu určenou členským státům, aby dodržovaly právo občanů Unie cestovat po EU s platným vnitrostátním průkazem totožnosti nebo s platným cestovním pasem a aby tento pohyb neomezovaly z bezpečnostních či jiných důvodů, zejména

v oblasti letecké a námořní dopravy;

27. vyzývá členské státy a orgány místní samosprávy, aby přijaly další opatření, která usnadní pohyb občanů Unie mezi členskými státy, zvláště pokud jde o praktické problémy, jako je např. vydávání povolení k pobytu či pracovních povolení, převod registrace vozidel, uznávání pojištění osob a vozidel sjednaného v jiném členském státě, předávání zdravotní dokumentace, jasná pravidla pro proplácení léčebných výloh, jež často nefungují tak, jak mají, navzdory úsilí o jejich harmonizaci na úrovni EU; a vyzývá Komisi, aby shromáždila veškeré relevantní informace a zpřístupnila je občanům Unie;
28. doporučuje, aby byl dokončen evropský prostor spravedlnosti, a zajistilo se tak, aby byly prostřednictvím společných pravidel v oblasti mezinárodního práva soukromého účinně chráněny přeshraniční aspekty občanství týkající se osobního a rodinného života; za tímto účelem naléhavě vyzývá Komisi, aby zaujala koherentní přístup a předložila nezbytné legislativní návrhy;
29. žádá Komisi, aby vyčlenila finanční prostředky na to, aby státní zaměstnanci na místní a regionální úrovni členských států, kteří řeší otázky týkající se osob migrujících v rámci EU, získali základní znalosti o právních předpisech ES, jež platí v oblasti jejich působnosti, a aby byla nápomocna státním správcům při zodpovídání otázek týkajících se případných rozdílů a rozporů mezi vnitrostátními právními předpisy a právem ES; v tomto ohledu vítá existenci elektronické sítě pro řešení problémů vnitřního trhu SOLVIT spravované Komisí a žádá její další rozvinutí a podporu; doufá, že posílením lidských a finančních zdrojů přispějí členské státy ke zlepšení činnosti vnitrostátních středisek SOLVIT; naléhavě vyzývá orgány místní a regionální samosprávy a členské státy, aby spolupracovaly v oblasti výměny osvědčených postupů a při hledání účinných způsobů řešení situace migrantů v rámci Společenství;
30. domnívá se, že by se informační síť „Europe Direct“ mělo mezi lidmi dostat lepší propagace, a doporučuje, aby Komise za tímto účelem koordinovala mediální kampaň na úrovni EU; vyzývá Komisi, aby sledovala rostoucí množství webových stránek souvisejících se sítěmi „Europe Direct“ a SOLVIT a aby klíčové informace a kontakty soustředila na speciálních referenčních webových stránkách;
31. žádá Komisi, aby vypracovala evropskou chartu práv spotřebitelů, která by občanům poskytovala snadno dostupné informace o problémech, s nimiž se nejčastěji setkávají;
32. vítá „Akční plán týkající se integrovaného přístupu k poskytování asistenčních služeb v oblasti jednotného trhu občanům a firmám“ (SEK(2008)1882), který vypracovala Komise s cílem zabránit tříštění kontaktních míst, a vybízí k vytvoření jednotných kontaktních míst pro služby a zboží v každém členském státě, která jsou prosazována směrnicí o službách¹;
33. připomíná členským státům a orgánům místní samosprávy, že koncepce občanství Unie zahrnuje zásadu nediskriminace mezi všemi občany Unie, a nikoli jen mezi občany jednoho určitého členského státu; naléhá na Komisi, aby pokračovala ve své analýze situace osob migrujících v rámci EU a provedla vhodné kroky, jež zajistí, že tyto osoby budou

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36).

skutečně požívat práv občanů Unie;

34. zdůrazňuje, že právo na volný pohyb je klíčovou součástí občanství Unie, a považuje tudíž za krajně znepokojivé, že žádný členský stát dosud plně a řádně neprovedl směrnici o volném pohybu;
35. vítá iniciativu Komise na zvýšení povědomí o nových pravidlech, jež přinesla směrnice o volném pohybu, včetně příručky „Jak vytěžit maximum ze směrnice 2004/38/ES“, avšak vyjadřuje politování nad tím, že tato brožura byla vydána v nákladu 16 000 výtisků v devatenácti jazycích, což je vzhledem k celkovému počtu obyvatel EU příliš málo; žádá Komisi, aby zajistila volnou dostupnost těchto informací pro místní a regionální orgány, jež pro mnoho občanů představují prvotní zdroj informací, neboť k většině problémů a porušování práv občanů Unie dochází právě na místní úrovni;
36. zdůrazňuje, že právo na volný pohyb a pobyt, které je nedílnou součástí zásady unijního občanství, má zásadní dopad na rodinný život a způsob, jakým se ženy rozhodují při volbě svého vzdělání a zaměstnání; vyzývá proto Komisi, aby zohlednila specifické potřeby žen v této oblasti;
37. připomíná ustanovení směrnice o volném pohybu, jež dává občanům Unie právo bydlet v jiném členském státě, pokud nepřiměřeně nezatěžují jeho systém sociálního zabezpečení; konstatuje však, že by se členské státy měly řídit rozhodnutími Evropského soudního dvora¹, které poskytly výklad výrazu „dostatečné prostředky“ pro účely této směrnice;
38. vyzývá Komisi, aby pečlivě dbala na to, aby zákony a postupy platné v jednotlivých členských státech neporušovaly práva, které Smlouva o ES a směrnice o volném pohybu dává občanům Unie, zejména pokud jde o pojmy „dostatečné prostředky“, „nepřiměřená zátěž pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu“, „závažné důvody týkající se veřejného pořádku“ a „naléhavé důvody veřejné bezpečnosti“; vyzývá dále Komisi, aby se ujistila, že jsou k dispozici prakticky použitelné procesní záruky spolu s nástroji právní ochrany a že existuje možnost soudního odvolání proti vyhoštění; zdůrazňuje, že jakékoli omezení základního práva na volný pohyb musí být vykládáno úzce;
39. vyzývá členské státy, aby při provádění práva na volný pohyb nezatěžovaly občany Unie a jejich rodinné příslušníky byrokratickými postupy, neboť tyto postupy jsou neoprávněné, pokud nejsou výslovně stanoveny ve směrnici o volném pohybu, a brání výkonu práva, které je bez ohledu na průběh administrativních postupů stanoveno jako takové ve Smlouvě; upozorňuje členské státy na to, že jsou povinny usnadňovat průběh administrativních postupů spojených s právem na volný pohyb;
40. vyzývá členské státy, aby nepřijímaly žádné právní předpisy obsahující sankce, které by byly vůči občanům Unie nepřiměřeně kruté či diskriminační, jako je například zadržení v případě vyhoštění z území hostitelského členského státu, uplatňování přitěžujících okolností spočívajících v tom, že občan Unie, který spáchal trestný čin, předtím nezákonně pobýval v jiném členském státě, či automatické vyhoštění občana Unie, který byl usvědčen z trestného činu;

¹ Např. věci C-424/98, Komise v. Italská republika, a C-184/99, Grzelczyk.

41. vřele vítá záměr Komise začlenit do Stockholmského programu opatření na řešení problémů, kterým čelí občané Unie během svého života v EU; žádá Komisi, aby v tomto rámci navrhla vhodná opatření, mimo jiné i v oblasti občanského práva, která by konečně zavedla zásadu rovného zacházení nejen ve vztahu ke zboží, kapitálu a službám, ale také ve vztahu k lidem, a to bez jakýchkoli forem diskriminace uvedených v článku 13 Smlouvy o ES, neboť současná situace nadále vytváří překážky volného pohybu a je v rozporu se společnými evropskými hodnotami rovnosti a nediskriminace;
42. trvá na tom, že právo volit a být volen v místních volbách v členském státě pobytu je nezbytnou podmínkou jakékoli účinné politiky integrace přistěhovalců;
43. vyzývá Komisi, aby zajistila, že všichni občané Unie, kteří mají pobyt v členském státě jiném než svém vlastním, obdrží veškeré nezbytné informace ohledně svého hlasovacího práva v místních a evropských volbách;
44. vyjadřuje politování nad tím, že pouze malý počet občanů Unie, kteří mají bydliště v jiném než svém vlastním členském státě, využívá práva volit a být volen v evropských a místních volbách v místě svého bydliště; bere na vědomí praktické překážky, které potenciálním voličům příliš často brání ve výkonu jejich práva; naléhá na Komisi, členské státy a místní orgány, aby v souvislosti s nadcházejícími evropskými volbami v roce 2009 zahájily účinné celoevropské informační kampaně o volebních právech občanů Unie a aby poskytovaly praktické rady, jak by měla být tato práva uplatňována na místní úrovni;
45. vyzývá členské státy, aby v celostátních a místních médiích včetně televize, rozhlasu a internetu zahájily informační kampaně v úředních jazycích EU, kterými budou občany Unie informovat o jejich právu volit a být volen ve volbách a o registračních postupech, které by měly být co nejjednodušší;
46. vítá záměr Komise novelizovat směrnici Rady 93/109/ES ze dne 6. prosince 1993, kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky¹, přičemž je nutno podniknout kroky k omezení nákladů, které nesou kandidáti a členské státy;
47. vyzývá k provedení nezbytných reforem volebních postupů pro volby do Evropského parlamentu ve všech členských státech s cílem učinit tyto postupy navzájem podobnější a nalézt způsoby, jak podporovat aktivní občanství Unie; vyzývá také k uskutečnění vhodných informačních kampaní, jakmile budou tyto reformy dokončeny;
48. konstatuje, že existuje značná nejednotnost, pokud jde o právo občanů Unie, kteří mají bydliště v jiném než svém vlastním členském státě, volit ve volbách do národního parlamentu v členském státě původu; vyjadřuje politování nad tím, že mnoho občanů Unie je takto zbaveno volebního práva v členském státě původu i v členském státě, do něhož se přestěhovali; naléhá na členské státy, aby vzájemně spolupracovaly s cílem umožnit voličům, kteří mají bydliště mimo svůj členský stát původu, aby plně uplatňovali svá volební práva v členském státě, v němž mají bydliště, a to tak, že zajistí dostatečný počet volebních místností na celém území a podpoří zjednodušení registrace voličů; vyzývá také členské státy, aby přijaly právní předpisy nezbytné k zajištění volebního

¹ Úř. věst. L 329, 30.12.1993, s.34.

práva pro všechny občany Unie, kteří v době, kdy se konají vnitrostátní parlamentní volby, projíždějí členským státem, který není jejich státem původu;

49. domnívá se, že vzestup a šíření politických stran na evropské úrovni je nejučinnějším způsobem, jak podpořit právo občana Unie, který žije v jednom členském státě a má občanství jiného, aby kandidoval ve volbách; doufá tudíž, že strany na evropské úrovni budou posíleny, a to v neposlední řadě díky zvýšení finanční podpory;
50. žádá Komisi, Radu a členské státy, aby zlepšily praktickou účinnost článku 19 Smlouvy o ES tím, že zajistí, aby všichni občané Unie byli oprávněni vstupovat do politických stran v členském státě, v němž mají bydliště;
51. má za to, že občanství Unie zaručuje všem občanům Unie stejná práva bez ohledu na to, zda se jejich bydliště nachází přímo v Unii nebo ve třetí zemi; naléhavě vyzývá Komisi, aby analyzovala situaci evropských občanů, kteří mají pobyt mimo území Unie, a podnikla odpovídající kroky, kterými zajistí, že budou moci reálně požívat svých občanských práv;
52. připomíná, že podle článku 20 Smlouvy o ES mají občané Unie na území třetí země, kde členský stát, jehož jsou státními příslušníky, nemá své zastoupení, právo na diplomatickou nebo konzulární ochranu kterýmukoli členským státem za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu, a zdůrazňuje principiální význam tohoto ustanovení, neboť jeho cílem je uznat vnější rozměr občanství Unie;
53. vítá, že Komise ve svém sdělení ze dne 5. prosince 2007 „Účinná konzulární ochrana ve třetích zemích: příspěvek Evropské unie“ (KOM(2007)0767) představila akční plán pro období 2007–2009; vyzývá členské státy a Komisi, aby dále uplatňovaly doporučení zelené knihy Komise ze dne 28. listopadu 2006 o diplomatické a konzulární ochraně občanů Unie ve třetích zemích (KOM(2006)0712) a doporučení obsažená v usnesení Parlamentu ze dne 11. prosince 2007 o tomtéž tématu¹;
54. vyzývá členské státy, které tak dosud neučinily, aby do svých vnitrostátních cestovních pasů přetiskly vedle vnitrostátních informací také článek 20 Smlouvy o ES, jak to požaduje Barnierova zpráva a závěry Rady ze dne 15. června 2006; vyzývá Komisi, aby pro potřeby úřadů vydávajících cestovní pasy ve všech členských státech vydala brožuru, která bude obsahovat popis těchto práv a všeobecný přehled o opatřeních přijatých za účelem uplatnění článku 20 Smlouvy o ES; žádá, aby se tato brožura rozdávala osobám, které si přijdou vyzvednout nové cestovní pasy; vyzývá Komisi, aby na portálu Evropa zprovoznila internetovou stránku, která bude poskytovat praktické informace o konzulární ochraně a díky níž se zjednoduší přístup k cestovním informacím vydávaným členskými státy, jak je uvedeno v akčním plánu Komise z roku 2007;
55. žádá Komisi, aby zřídila bezplatnou evropskou telefonní linku, jejíž číslo bude uvedeno v cestovním pase vedle textu článku 20 Smlouvy o ES a na němž bude občan Unie moci v případě nouze získat ve svém jazyce informace o konzulárních úřadech členských států, na nichž se mu dostane potřebné pomoci;
56. vyzývá Radu a Komisi, aby přijaly další směrnice a jiná opatření na posílení *acquis* Společenství v oblasti diplomatické a konzulární ochrany a aby přijaly právně závazná

¹ Úř. věst. C 323 E, 18.12.2008, s. 120.

pravidla pro uplatňování článku 20 Smlouvy o ES;

57. žádá Unii, aby přijala další opatření na ochranu svých občanů ve třetích zemích a aby mimo jiné podnikla kroky, které zabrání tomu, aby občanům Unie hrozil trest smrti;
58. vyzývá členské státy, aby řádně plnily povinnost stanovenou v článku 20 Smlouvy o ES a za tímto účelem mezi sebou zavedly nezbytná pravidla a zahájily mezinárodní jednání vedoucí k zajištění ochrany evropských občanů mimo Evropskou unii, přičemž je nutno věnovat obzvláštní pozornost schválení závazných protokolů činnosti, kterou mají provádět konzulární služby ve třetích zemích v naléhavých případech, ať už se jedná o bezpečnostní nebo humanitární krizi;
59. vítá, že Rada nedávno přijala obecné pokyny Evropské unie k provádění konzulární koncepce vedoucího státu¹ pro určení vedoucího státu v případě závažné krize, a požaduje širší výklad článku 20 Smlouvy o ES, pokud jde o konzulární a diplomatickou ochranu skutečně poskytovanou občanům Unie;
60. žádá Komisi, aby jménem všech členských států a občanů Unie pokračovala v jednání o bezvízovém cestovním styku s třetími zeměmi; poukazuje na nespravedlnost spočívající v tom, že někteří občané Unie podléhají vízové povinnosti, zatímco jiní mohou cestovat v rámci vnitrostátních programů bezvízového styku;
61. domnívá se, že status petičního práva jakožto základního práva občanů Unie by měl mít za následek přinejmenším to, že by Komise musela náležitě zdůvodňovat, proč se neřídí doporučeními Parlamentu;
62. vyzývá Radu a Komisi, aby v zájmu efektivnějšího uplatňování práv všech občanů Unie navázaly úzkou spolupráci s Petičním výborem Parlamentu a s Evropským veřejným ochráncem práv;
63. vítá skutečnost, že byla zřízena Agentura Evropské unie pro základní práva a že bylo přijato rozhodnutí Rady 2007/252/ES ze dne 19. dubna 2007, kterým se na období 2007–2013 zavádí zvláštní program Základní práva a občanství jako součást obecného programu Základní práva a spravedlnost², jehož účelem je podpora rozvoje evropské společnosti založené na dodržování základních práv včetně práv odvozených z občanství Unie;
64. vyzývá vnitrostátní parlamenty, aby se rostoucí měrou zapojovaly do rozvíjení prostoru svobody, bezpečnosti a práva; díky spolupráci mezi vnitrostátními parlamenty a orgány EU by se mělo zjednodušit přijímání vnitrostátních právních předpisů a postupů při provádění práva EU a měla by se zlepšit komunikace s občany, kteří by měli vědět o právech plynoucích z statutu občana Unie;
65. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

¹ Úř. věst. C 317, 12.12.2008, s. 6.

² Úř. věst. L 110, 27.4.2007, s.33.